

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SULAK ALAN FAALİYETLERİ EKOSİSTEM DEĞERLENDİRME RAPOR
FORMATI

Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nin 24. Maddesinin (b) bendindeki “ ... Bu listede yer alan faaliyetler için Bakanlıkça belirlenecek başvuru formu çerçevesinde, bu Yönetmelik kapsamındaki alanlar için gerekli ekosistem değerlendirme raporu ile birlikte Bölge Müdürlüğüne müracaat edilir, müracaat başvuru tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde sonuçlandırılır. Ek-2 listesinde yer alan faaliyetlerin hangilerinden ekosistem değerlendirme raporu isteneceğine faaliyetin alana ve ekosisteme olan etkisi dikkate alınarak Bakanlıkça karar verilir. ÇED süreci kapsamında Ekosistem Değerlendirme Raporu hazırlanan faaliyetlerden tekrar rapor hazırlanması istenmez. Ekosistem değerlendirme raporunda telafi edici ve önleyici tedbirlerin yeterli görülmesi halinde başvuru sahibine izin belgesi verilir. ...” hükmü gereğince Ek 1-2 listelerinde yer alan faaliyetler için Sulak Alanların Tampon Bölgelerinde Genel Müdürlükçe talep edilmesi durumunda hazırlanacaktır.

Genel Özelliklerin ve İlişkilerin Belirlenmesi

1. Faaliyetle ilgili detaylı bilgi verilmelidir. Faaliyetin sulak alana mesafesi, faaliyet kapsamında yapılacak bina veya binalar, çalıştırılacak makineler, personel, inşaat ve işletme süreçleri, inşaat ve işletme sırasındaki atıkların nasıl bertaraf edileceği, faaliyetin yapılacağı alanın memleket haritasındaki görünümü (faaliyet alanı haritanın ortasında ve okunaklı biçimde uygun ölçekte işaretlenmiş olmalı) vb. detaylı olarak verilmelidir.
2. İşletme alanındaki ekosistem çeşitliliği ve özellikleri; habitat tipleri, hassaslık, nadirlik ve koruma önceliği durumları (alanın özelliğine göre idarece gerekli görülmesi halinde vejetasyonun sosyolojik birimleri metoduna göre) ile ekosistemin ve habitatların etkilenme durumları tespit edilerek faaliyet öncesi ve sonrasına bağlı olarak yorum yapılacaktır.
3. Arazi çalışmaları ile elde edilen bilgiler neticesinde flora ve fauna listesi hazırlanacak ve sistematik kurallarına göre tablo halinde sunulacaktır,

Hazırlanacak tabloda;

- Türkçe ve bilimsel adları,
- Fitocoğrafik bölgeleri,
- Nadir, nesli tehlike altında olan veya nesli tehlike altına girebilecek olan,
- Endemik ve lokal endemik türler ve yayılımları fotoğrafları ile birlikte,
- IUCN ve Bern Sözleşmesi kapsamındaki statülerinin bulunması gerekmektedir.

Faunanın morfolojileri, biyolojik ve ekolojik özellikleri dikkate alınarak beslenme, yuvalama ve üreme alanları ve habitat gereksinimleri belirlenecektir.

4. Planlanan faaliyetten etkilenen ve etkilenecek ekosistem ve buna bağlı olarak flora/fauna için alınması gereken koruma önlemlerinin, inşaat ve işletme aşaması için ayrı ayrı belirtilmesi gerekmektedir.
5. Faaliyet için öngörülen alanların ve yakın etkileşim çevresinin yüzey suyu ve yeraltı suyu beslenme ve boşalım ilişkileri, genel su bütçesi ve bölgesel hidrojeolojik işleyişini içeren hidrolojik-hidrojeolojik yapısı değerlendirilecektir.
6. Alanda yapılacak faaliyetin mevcut hidrolojik, jeomorfolojik ve ekolojik sistemde meydana gelmesi muhtemel değişiklikler ortaya konacak, alınması öngörülen mühendislik tedbirleri açıklanacaktır.

7. Alandaki jeomorfolojik yapılar ve jeoçeşitlilik unsurlarının proje için öngörülen hidrolik sistemle ilişkisi tanımlanacaktır.
8. Faaliyette veya herhangi bir aşamasında yeraltısuyu alımı öngörülüyorsa, yer seçiminin mevcut hidrolojik sistemi nasıl etkileyeceğinin matematiksel yöntemlerle belirlenerek, sulak alanın su seviyesinde meydana gelebilecek değişimlerin senaryolarla ortaya konulup sulak alanı etkilemeyecek şekilde tedbirler alınacaktır.
9. Yapılması planlanan faaliyetin sulak alan ekosistemini ve sulak alanı etkileyebilecek diğer alıcı ortamlara (dere, nehir, kanal, vs.), toprağa ve havaya olabilecek muhtemel etkileri ve alınması gereken tedbirler belirtilecektir.
10. Sulak Alan Faaliyetleri Ekosistem Değerlendirme Raporu bu format ekinde yer alan her sektöre özel en az 3 kişilik uzman çalışma grubu tarafından hazırlanmalı ve onaylanmalıdır. Sektörler ve bu sektörlerle ait Çalışma grubunda yer alacak uzmanların özellikleri:

Hidrojeoloji Uzmanı: Hidrojeoloji konusunda en az yüksek lisans derecesine sahip konusunda deneyimli/saha çalışması yapmış olan bir uzman.

Ekoloji Uzmanı : Kirlilik konusunda deneyimli faaliyetin ekolojiye olan özellikle kirlilik ile ilgili etkilerini inceleyecek bu konuda en az yüksek lisans derecesine sahip bir uzman

Su Ürünleri Uzmanı : Su ürünlerinin ekolojisi ve çevresel istekleri konusunda deneyimli, balık çiftliklerinin çevreyle olan ilişkileri konusunda en az yüksek lisans derecesine sahip bir uzman

Fauna Uzmanı : Omurgalı hayvanlar konusunda deneyimli/saha çalışması yapmış olan, hayvanların özellikle çevre ile etkileşimini inceleyecek bu konuda en az yüksek lisans derecesine sahip bir uzman.

Flora Uzmanı : Flora konusunda deneyimli/saha çalışması yapmış olan, proje alanındaki habitat tipleri ile bitki türlerinin tespitini yaparak bunların çevre ile olan ilişkisini ortaya koyacak, ayrıca nadir, endemik ve koruma öncelikli türlerin bulunup bulunmadığını belirleyecek bu konuda en az yüksek lisans derecesine sahip bir uzman.

Hidrobiyoloji Uzmanı: Sucul sistemin biyolojik ve ekolojik özellikleri konusunda araştırma yapmış, türlerin ekolojik istekleri konusunda deneyimli/saha çalışması yapmış bu konuda en az yüksek lisans derecesine sahip bir uzman

11. Uzmanlar konu ile ilgili sahip oldukları deneyimlerini diploma, makale, yayın veya geçmişte yer aldığı benzer çalışmalarla kanıtlayacaklardır.
12. Genel Müdürlük, projenin özellikleri çerçevesinde ihtiyaç duyulması halinde farklı disiplinlerden uzmanların çalışma grubunda yer almasını talep edebilir.
13. Faaliyet alanı diğer mevzuatla korunan alanlar içerisinde yer alıyorsa, bahse konu mevzuat çerçevesinde tüm izinlerin alınması gerekmektedir.
14. Proje için öngörülen alanın önemi ve projenin özelliklerine göre, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından ek çalışma ve değerlendirmeler talep edilebilir.

Sektörler	Uzmanlar
1. Ham Petrol ve Madencilik	Hidrojeoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı
2. Enerji Endüstrisi, Ulaşım, Altyapı ve Kıyı Yapıları	Hidrojeoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Hidrobiyoloji Uzmanı veya Su Ürünleri Uzmanı
3. Metallerin Üretimi ve İşlenmesi	Hidrojeoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı
4. Mineral, İnşaat Malzemeleri Endüstrisi	Ekoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı
5. Kimya Endüstrisi	Ekoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı
6. Ağaç ve kâğıt endüstrisi	Ekoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı
7. Atık Yönetimi	Ekoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı
8. Gıda Endüstrisi	Hidrojeoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı
9. Tarım, Su Ürünleri ve Yetiştiriciliği Tesisleri	Su Ürünleri Uzmanı
	Hidrojeoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı
10. Diğer Tesisler	Ekoloji Uzmanı
	Flora Uzmanı
	Fauna Uzmanı